

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [fr](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

[francúzština](#)

Swipe to change

Rodičovská zodpovednosť – opatrovnícke právo a právo na styk s dieťaťom

Luxembursko

1 Čo v praxi znamená právny pojem „rodičovské práva a povinnosti“? Aké sú práva a povinnosti nositeľa rodičovskej zodpovednosti?

Z terminologického hľadiska sa v Luxemburskom veľkovejvodstve používa skôr termín „autorité parentale“ (rodičovské práva a povinnosti) ako termín „responsabilité parentale“ (rodičovská zodpovednosť). Ide o súbor práv a povinností, ktoré zákon priznáva rodičom, pokiaľ ide o osobu a majetok ich maloletých detí, ktoré nie sú emancipované, s cieľom plniť úlohy ochrany, vzdelávania a výživy, ktoré im pripadajú.

Výkon rodičovských práv a povinností prislúcha obidvom rodičom, aby chránili dieťa a jeho zdravie a morálne zázemie a poskytovali mu bezpečie, aby zabezpečovali jeho vzdelávanie a umožnili mu rozvoj s náležitým ohľadom na jeho osobu. Rodičia majú voči svojmu dieťaťu právo a povinnosť dohľadu, výživy a vzdelávania. Rodičovské práva a povinnosti nepredstavujú absolútne a dobrovoľné právo rodičov. Rodičovské práva a povinnosti sa majú totiž vykonávať v najlepšom záujme dieťaťa.

2 Kto má spravidla rodičovské práva a povinnosti voči dieťaťu?

Ak je stanovené pokrvné príbuzenstvo ku každému z rodičov, v zásade vykonávajú rodičovské práva a povinnosti spoločne, nezávisle od toho, či sú zosobášení alebo nie, viazaní občianskym paktom solidarity alebo nie, odlúčení alebo rozvedení. Ak nie je stanovené pokrvné príbuzenstvo k jednému z rodičov, alebo ak je jeden z nich zosnulý, nezvestný alebo nemá možnosť vyjadriť svoju vôľu, druhý rodič vykonáva tieto práva a povinnosti sám.

3 Ak rodičia nie sú schopní alebo ochotní vykonávať rodičovské práva a povinnosti voči svojim deťom, môže tým byť namiesto nich poverená iná osoba?

V prípade úmrtia rodičov alebo ich neschopnosti starať sa o svoje deti sa začne konanie o poručníctve. Posledný pozostalý rodič môže vybrať poručníka. V prípade neexistencie takéhoto výberu ustanoví poručníka rodinná rada, alebo ak takáto rada neexistuje, ustanoví poručníka sudca pre rodinné záležitosti (*juge aux affaires familiales*).

4 Ako sa ustanovujú budúce rodičovské práva a povinnosti v prípade, že sa rodičia rozvedú alebo žijú oddelene?

Rozluka alebo rozvod rodičov v zásade nemení podmienky výkonu rodičovských práv a povinností a naďalej ich vykonávajú obidvaja rodičia spoločne. Po odlúčení musia rodičia naďalej spoločne prijímať akékoľvek dôležité rozhodnutia týkajúce sa života dieťaťa. Voči tretím osobám konajúcim v dobrej viere sa každý z rodičov považuje za osobu konajúcu so súhlasom druhého rodiča, keď vykonáva sám obvyklý úkon rodičovských práv a povinností týkajúci sa dieťaťa.

Len vtedy, ak si to vyžaduje najlepší záujem dieťaťa, môže súd zveriť výkon rodičovských práv a povinností len jednému z rodičov. V tom prípade rodič určený na prevzatie výkonu rodičovských práv a povinností prijíma sám rozhodnutia týkajúce sa dieťaťa. Druhý rodič má však právo byť informovaný a dohliadať na výživu a vzdelávanie dieťaťa. Okrem výnimiek z vážnych dôvodov má druhý rodič tiež právo styku a ubytovania.

V mimoriadnych prípadoch môže súd rozhodnúť o zverení dieťaťa tretej osobe, ktorá bude voči nemu vykonávať rodičovské práva a povinnosti.

Ak bolo dieťa zverené tretej osobe na základe súhlasu rodičov, rodičovské práva a povinnosti naďalej vykonávajú rodičia. Osoba, ktorej bolo dieťa zverené, však vykonáva všetky obvyklé úkony týkajúce sa dohľadu a vzdelávania. Keď súd predbežne zverí dieťa tretej osobe, môže rozhodnúť, že táto tretia osoba má požiadať o začatie konania o poručníctve.

5 Ak rodičia uzatvoria dohodu týkajúcu sa rodičovských práv a povinností, aké formality musia dodržať, aby bola dohoda právne záväzná?

Dohoda rodičov o otázke rodičovských práv a povinností je právne záväzná len v prípade schválenia príslušným súdom.

6 Ak rodičia nedospejú k dohode o rodičovských právach a povinnostiach, ako inak môžu tento problém mimosúdne riešiť?

Rodičia majú možnosť využiť mediáciu v manželských veciach.

7 Ak pôjdu rodičia na súd, o akých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa môže sudca rozhodnúť?

Sudca pre rodinné záležitosti môže rozhodnúť o týchto otázkach:

žiadosti týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností s výnimkou žiadostí týkajúcich sa pozbavenia výkonu rodičovských práv a povinností. Podmienky spoločného výkonu rodičovských práv a povinností rodičov sú stanovené nezávisle od toho, či sú rodičia zosobášení alebo nie, odlúčení alebo rozvedení.

Výkon rodičovských práv a povinností sa zverí iba jednému z rodičov, len ak si to vyžaduje najlepší záujem dieťaťa,

výkon práva styku a ubytovania zo strany rodiča, ktorý je pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností: toto právo možno zamietnuť len z vážnych dôvodov,

právo dieťaťa udržiavať osobné vzťahy so svojimi predkami. Len najlepší záujem dieťaťa môže predstavovať prekážku vo výkone tohto práva. V tom prípade súd stanoví podmienky vzťahov medzi dieťaťom a predkom,

právo styku s inými osobami, či už ide o príbuzných, alebo nie, a právo na ubytovanie u nich: súd prizná toto právo so zreteľom na mimoriadne situácie, povinnosť prispievať na výživu a vzdelávanie dieťaťa počas spoločného života rodičov. V prípade rozluky rodičov môže mať táto povinnosť formu výživného a stanoví sa podľa potrieb dieťaťa a schopností obidvoch rodičov prispievať a môže zostať v platnosti aj po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa, ak si dieťa nemôže samé zabezpečiť živobytie.

8 Ak súd rozhodne o tom, že dieťa zverí do starostlivosti iba jednému z rodičov, znamená to, že môže rozhodovať o všetkých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa bez toho, aby sa najskôr poradil s druhým rodičom?

Rozluka alebo rozvod rodičov v zásade nemení podmienky výkonu rodičovských práv a povinností a naďalej ich vykonávajú obidvaja rodičia spoločne. Musia naďalej spoločne prijímať akékoľvek dôležité rozhodnutia týkajúce sa života dieťaťa (výživa, vzdelávanie, študijné poradenstvo...).

Len vtedy, ak si to vyžaduje najlepší záujem dieťaťa, zverí súd výkon rodičovských práv a povinností len jednému z rodičov. V tom prípade rodič určený na prevzatie výkonu rodičovských práv a povinností prijíma sám rozhodnutia týkajúce sa dieťaťa. Druhý rodič má však právo byť informovaný a dohliadať na výživu a vzdelávanie dieťaťa. Okrem výnimiek z vážnych dôvodov má druhý rodič tiež právo styku a ubytovania. V prípade rozluky tak každý z rodičov musí udržiavať osobné vzťahy s dieťaťom a prihliadať na jeho vzťah s druhým rodičom.

Ak sa rodič pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností domnieva, že druhý rodič nevykonáva rodičovské práva a povinnosti v záujme dieťaťa, môže sa obrátiť na príslušný súd, aby spor vyriešil. V tom prípade môže súd prípadne rozhodnúť o zmene nadobudnutia rodičovských práv a povinností alebo podmienok ich výkonu.

9 Ak súd rozhodne, že dieťa má byť zverený do opatery oboch rodičov, čo to znamená v praxi?

Všeobecne sa predpokladá, že pri spoločnom výkone rodičovských práv a povinností v prípade rozluky rodičov existuje širší priestor na dohodu a vzájomný konsenzus v záujme stálej a konštruktívnej spolupráce pri rozhodnutiach rodičov, pokiaľ ide o výkon rodičovských práv a povinností, ako aj výživu a vzdelávanie dieťaťa. Sudca pre rodinné záležitosti sa pri svojich rozhodnutiach vždy riadi najlepším záujmom dieťaťa.

10 Na ktorý súd alebo orgán sa mám obrátiť, ak chcem podať žiadosť o priznanie rodičovských práv a povinností? Aké postupy musím dodržať a aké dokumenty je potrebné k žiadosti pripojiť?

Žiadateľ sa môže obrátiť na sudcu pre rodinné záležitosti prostredníctvom návrhu predloženého okresnému súdu (*tribunal d'arrondissement*). Okrem dátumu a predmetu sa musia v žiadosti uviesť priezviská, mená a bydliská účastníkov, ako aj dátumy a miesta ich narodenia. Aby bol návrh platný, musí obsahovať zvolenú adresu bydliska žiadateľa na účel doručenia v Luxemburskom veľkovevodstve, pokiaľ sa tam žiadateľ nezdržiava. Zastúpenie advokátom pred súdom nie je povinné. Kancelária súdu predvolá účastníkov do 15 dní s výnimkou lehôt zohľadňujúcich vzdialenosť stanovených v novom Občianskom súdnom poriadku.

Výnimočne žaloba o úplné alebo čiastočné pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností nepodlieha právomoci sudcu pre rodinné záležitosti, ale podlieha právomoci okresného súdu, ktorý rozhoduje v občiansko-právnych veciach. Žalobu musí podať prokuratúra na okresný súd v mieste bydliska alebo pobytu jedného z rodičov. Ak bydlisko alebo pobyt rodičov v krajine nie sú známe, žaloba sa podáva na okresný súd v mieste, kde sa nachádzajú deti. Ak sa všetky deti nenachádzajú v rovnakom obvode, žaloba sa podáva na okresný súd v Luxemburgu. Štátny prokurátor dá vykonať prieskum rodinnej situácie maloletého a morálnej stránky jeho rodičov. Rodičia sú vyzvaní, aby súdu predložili pripomienky a námietky, ktoré považujú za potrebné. V návrhu na pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností sa musia uviesť skutočnosti spolu s podpornými dokumentmi. Súdny tajomník oznámi návrh a predvolá rodičov alebo predkov, proti ktorým sa podala žaloba. Zastúpenie advokátom pred súdom nie je povinné. V každom prípade môže súd z úradnej moci alebo na návrh účastníkov prijať také predbežné opatrenia, ktoré z dôvodu výkonu rodičovských práv a povinností voči dieťaťu považuje za potrebné. Súdom môže navyše v každom prípade odvolať alebo zmeniť tieto opatrenia. Rodičia alebo poručník, ktorí žiadajú o vrátenie práv, ktoré im boli odobraté, musia predložiť žiadosť na súd v mieste bydliska alebo obvyklého pobytu osoby, ktorej boli priznané tieto práva.

11 Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch? Je k dispozícii mimoriadne konanie v naliehavých prípadoch?

Žalobu pred sudcu pre rodinné záležitosti podáva prostredníctvom návrhu na okresný súd jeden z rodičov alebo maloletý schopný samostatne vyjadriť svoj názor za podmienok stanovených v článku 1007-50 nového Občianskeho súdneho poriadku. Zastúpenie advokátom pred súdom nie je povinné okrem prípadov, keď sa žiadosť podáva v rámci rozvodového konania pre nenapraviteľný rozvrat manželských vzťahov alebo konania o rozluke. V tom prípade je zastúpenie advokátom pred súdom povinné.

Návrh sa predkladá v papierovej forme v kancelárii miestne príslušného okresného súdu, a to:

súdu v mieste, kde sa nachádza bydlisko rodiny;

ak žijú rodičia oddelene, súdu v mieste bydliska jedného z rodičov, u ktorého majú maloleté deti obvyklé bydlisko v prípade spoločného výkonu rodičovských práv a povinností, alebo v mieste bydliska rodiča, ktorý sám vykonáva tieto rodičovské práva a povinnosti;

v iných prípadoch súdu v mieste, kde má bydlisko osoba, ktorá nepodala návrh na konanie.

V prípade spoločnej žiadosti je príslušný súd v mieste bydliska jedného z účastníkov podľa ich výberu. Podrobnejšie informácie sa uvádzajú v článku 1007-2 nového Občianskeho súdneho poriadku.

Ak sa žiadosť podáva v rámci rozvodového konania pre nenapraviteľný rozvrat manželských vzťahov alebo konania o rozluke, miestne príslušným súdom je súd v mieste spoločného bydliska manželov, a ak takéto miesto neexistuje, miestne príslušným súdom je súd v mieste bydliska manžela odporcu.

Pojednávania o návrhoch na stanovenie alebo zmenu výkonu rodičovských práv a povinností a práva styku a ubytovania sa konajú do jedného mesiaca od predvolania.

Pojednávania sudcu pre rodinné záležitosti nie sú verejné. Konajú sa pred senátom rady. Sudca rozhodne v zásade sám, ale v prípade osobitnej zložitosti prípadu môže predložiť vec pred kolegiálny orgán. Sudca tiež vykonáva funkcie sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení.

Sudca pre rodinné záležitosti osobne vypočuje každého z účastníkov a jeho úlohou je pokúsiť sa zmieriť účastníkov. Môže účastníkom navrhnúť mediačné opatrenie. Môže nariadiť sociálne vyšetrovanie alebo akékoľvek iné dokazovanie. Ak sudca pre rodinné záležitosti rozhodne o podmienkach výkonu rodičovských práv a povinností, môže napríklad zobrať do úvahy dovtedajšiu prax rodičov alebo predchádzajúce dohody, city, ktoré maloleté dieťa vyjadri, postoj každého z rodičov k prevzatiu svojich povinností a k dodržiavaniu práv druhého rodiča, výsledok znaleckých posudkov alebo vykonaných sociálnych vyšetrovaní.

V prípade žiadosti o výživné alebo žiadosti o príspevok na výživu a vzdelávanie dieťaťa môže sudca pre rodinné záležitosti nariadiť účastníkom, ako aj tretím stranám, aby oznámili informácie alebo predložili obchodné denníky alebo účtovné záznamy tak, aby bolo možné preukázať výšku príjmov, pohľadávok alebo výnosov z pracovnej činnosti účastníkov.

Odvolať proti rozhodnutiam sudcu pre rodinné záležitosti sa musí podať do 40 dní. Súvisiace návrhy musí podpísať zastupujúci advokát.

V prípadoch absolútnej naliehavosti, ktorá je riadne odôvodnená v návrhu, a ak už bol sudcovi pre rodinné záležitosti predložený návrh vo veci samej, možno sudcovi predložiť návrh na nariadenie mimoriadnych predbežných opatrení. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa predkladá v kancelárii okresného súdu príslušného rozhodnúť o žiadosti vo veci samej. Zastúpenie advokátom pred súdom nie je povinné.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Osoby, ktorých príjmy sa pokladajú za nedostatočné podľa luxemburského práva, majú právo na právnu pomoc. Na tento účel musia vyplniť dotazník, ktorý je k dispozícii na centrálnom oddelení sociálnej pomoci (*service central d'assistance sociale*), a zaslať ho predsedovi územne príslušnej advokátskej komory, ktorý o žiadosti rozhodne.

Právna pomoc sa vzťahuje na všetky náklady súvisiace s konaním, postupom alebo úkonom, pre ktoré bola priznaná. Zahŕňa napríklad kolký a registračné poplatky, náklady súdnej kancelárie, odmeny advokátov, poplatky a náklady súdnych vykonávateľov, notárske poplatky a odmeny, poplatky a náklady technikov, svedočné, odmeny prekladateľov a tlmočníkov, poplatky za zvykové certifikáty udávajúce stav v cudzom práve (*certificats de coutume*), náklady na dopravu, poplatky a náklady na zápisné formalities, hypotéku a ručenie, ako aj náklady na inzerciu v novinách.

13 Je možné odvolať sa proti rozhodnutiu o rodičovských právach a povinnostiach?

Proti rozhodnutiu o výkone rodičovských práv a povinností možno podať odvolanie na odvolací súd. Lehota na podanie odvolania je v zásade štyridsať dní. Lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu sudcu pre rodinné záležitosti rozhodujúceho o predbežných opatreniach buď v rámci rozvodového konania pre nenapraviteľný rozvrat manželských vzťahov alebo konania o rozluke, alebo v rámci mimoriadneho nariadenia predbežného opatrenia je však pätnásť dní.

14 Niekedy môže byť nevyhnutné obrátiť sa kvôli výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach na súd alebo iný orgán. Aké postupy sa v takýchto prípadoch uplatňujú?

Sudcovi pre rodinné záležitosti, ktorý stanovil obdobie ubytovania dieťaťa u jedného a druhého rodiča alebo ktorý stanovil právo na osobné vzťahy jedného rodiča alebo dokonca tretej osoby, prislúcha uložiť dodatočne po rozhodnutí donucujúce opatrenia. Sudca pre rodinné záležitosti stanoví povahu týchto opatrení a podmienky ich výkonu vzhľadom na najlepší záujem dieťaťa. Sudca pre rodinné záležitosti môže vyniesť rozhodnutie o pokute s cieľom zabezpečiť dodržiavanie prijatého rozhodnutia.

Podľa luxemburských právnych predpisov je viacero možností, ako premôcť sústavné odmietanie výkonu rozhodnutia týkajúceho sa výkonu rodičovských práv a povinností:

Na jednej strane sa stanovila sankcia občiansko-právnej povahy, a to pokuta (to znamená peňažná pokuta), o ktorej rozhodne sudca pre rodinné záležitosti voči nespolupracujúcemu rodičovi s cieľom motivovať ho, aby si vecne plnil svoju povinnosť. Žaloba sa podáva na okresný súd v mieste pobytu dieťaťa.

Navyše v prípade opakovaného nedodržania súdnych rozhodnutí týkajúcich sa práva styku a ubytovania alebo striedavého pobytu zo strany jedného z rodičov môže sudca pre rodinné záležitosti navrhnúť mediáciu v manželských veciach. Ak nedodržiavanie pretrváva, môže sudca na žiadosť poškodeného rodiča rozhodnúť o zmene nadobudnutia rodičovských práv a povinností alebo práva styku a ubytovania v prospech druhého rodiča.

Na druhej strane sa trestný čin nezastupovania dieťaťa trestá trestno-právnymi sankciami. Prokuratúra môže konať z úradnej moci alebo sa na ňu môže obrátiť obeť prostredníctvom trestného oznámenia. Príslušný okresný súd rozhodujúci v trestných veciach stanoví trestno-právne sankcie a prípadne aj odškodnenie obeť. Zastúpenie advokátom pred súdom nie je povinné.

15 Čo musím urobiť, aby bolo rozhodnutie o rodičovských právach a povinnostiach vydané súdom v inom členskom štáte uznané a vykonané v tomto členskom štáte?

Podľa nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (prepracované znenie) (ďalej len „nariadenie Brusel IIb“) sa v zásade akékoľvek rozhodnutie o výkone rodičovských povinností, ktoré vyniesol súd inej krajiny Európskej únie (s výnimkou Dánska), v Luxemburskom veľkovevodstve v plnom rozsahu uznáva. Inými slovami, na uznanie takéhoto rozhodnutia nie je potrebné podniknúť žiadne kroky.

Rozhodnutie o rodičovských právach a povinnostiach vydané súdom v inom členskom štáte Európskej únie, ktoré je v tejto krajine vykonateľné, je v Luxembursku vykonateľné bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie o vykonateľnosti. Na účely vykonania takéhoto rozhodnutia strana, ktorá žiada o výkon, predloží príslušnému orgánu zodpovednému za výkon:

- kópiu rozhodnutia, ktorá spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a
- príslušné osvedčenie vydané v súlade s článkom 36 nariadenia Brusel IIb.

Príslušný orgán zodpovedný za výkon môže požadovať aj preklad políčok voľného textu osvedčenia, ktorý sa dá preložiť, a preklad rozsudku.

Treba poznamenať, že rozhodnutia týkajúce sa práva styku a rozhodnutia týkajúce sa návratu dieťaťa sa uznávajú bez možnosti namietať proti nim, pokiaľ rozhodnutie nie je nezlučiteľné s neskorším rozhodnutím, a vykonávajú sa bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie o vykonateľnosti. Na účely vykonania takéhoto rozhodnutia strana, ktorá žiada o výkon, predloží príslušnému orgánu zodpovednému za výkon:

- kópiu rozhodnutia, ktorá spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a
- príslušné osvedčenie vydané v súlade s článkom 47 nariadenia Brusel IIb.

Príslušný orgán zodpovedný za výkon môže požadovať aj preklad políčok voľného textu osvedčenia, ktorý sa dá preložiť, a preklad rozsudku.

16 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť, ak chcem namietať proti uznaniu a výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, ktoré vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Podľa nariadenia Brusel IIb môže ktorákoľvek zúčastnená strana na základe súdneho predvolania podať na okresnom súde, ktorý rozhoduje v občianskych veciach, návrh na zamietnutie uznania alebo návrh na zamietnutie výkonu rozhodnutia vo veciach rodičovských práv a povinností, ktoré bolo vydané súdom iného členského štátu Európskej únie. Zastúpenie advokátom pred súdom je povinné.

Dôvody zamietnutia uznania a zamietnutia výkonu sú uvedené v článkoch 39 a 41 nariadenia Brusel IIb.

Ktorýkoľvek účastník konania môže podať proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodujúceho v občianskych veciach odvolanie na odvolacom súde rozhodujúcom v občianskych veciach. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v občianskych veciach možno podať dovolanie na kasačnom súde.

17 Ktorý právny poriadok uplatňuje súd v konaní o rodičovských právach a povinnostiach, ak dieťa alebo účastníci konania nežijú v tomto členskom štáte alebo majú odlišnú štátnu príslušnosť?

Treba odlišovať otázky týkajúce sa rozhodného práva a otázky týkajúce sa súdnej právomoci. Vo veciach výkonu rodičovských práv a povinností je príslušný súd v mieste obvyklého pobytu dieťaťa (článok 8 nariadenia Brusel IIa a článok 5 Haagskeho dohovoru z 19. októbra 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa). Rozhodné právo sa tiež stanovuje vo vyššie uvedenom Haagskom dohovore. Národnosť dieťaťa nie je relevantná. Orgány zmluvného členského štátu v mieste obvyklého pobytu dieťaťa, v tomto prípade sudca pre rodinné záležitosti, sú tak príslušné na prijatie opatrení na ochranu osoby dieťaťa alebo jeho majetku. Výkon rodičovských práv a povinností sa riadi zákonom členského štátu v mieste obvyklého pobytu dieťaťa alebo v prípade zmeny obvyklého pobytu dieťaťa zákonom členského štátu v mieste nového pobytu dieťaťa.

Súvisiace odkazy

[Príručka o rodičovských právach a povinnostiach](#)

[Legilux](#)

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.